

SOPOTJA

INTERNO GLASILO DRUŠTVA UPOKOJENCEV NOVO MESTO

Številka 72 • Leto 19 • Junij 2026

7

Dvojni jubilej Društva upokojencev Novo mesto

15

Pletemo za novorojenčke

19

Mojstrice rišeljca – več kot le ustvarjanje

Drage članice in člani, spoštovani bralci Sopotij

Pred nami je junijska številka našega glasila, ki jo zaznamujejo pomembni mejniki v življenju Društva upokojencev Novo mesto. Letos praznujemo 80 let delovanja društva, 70 let neprekinjenega delovanja našega pevskega zbora in 20 let programa Starejši za starejše. Vsak od teh jubilejev nosi svojo zgodbo, skupaj pa pripovedujejo zgodbo o ljudeh, ki so skozi desetletja soustvarjali naše društvo in njegovo poslanstvo.

Osemdeset let društva je spoštovanja vredna doba. V tem času so se menjavale generacije članov, spreminjala so se družbena in življenjska okolja, ostala pa je želja po druženju, sodelovanju in medsebojni pomoči. Naše društvo je raslo skupaj z ljudmi, ki so vanj prinašali svoje znanje, energijo in srčnost. Zato ta jubilej ni le praznik društva, temveč praznik vseh, ki so bili in so še danes del njegove zgodbe.

Posebno mesto ima naš pevski zbor, ki že sedem desetletij s pesmijo povezuje ljudi in bogati kulturno življenje Novega mesta. Pesem je spremljala številne generacije članov, nastope, praznovanja in srečanja. Sedemdeset let zborovskega petja je dokaz, da kultura ostaja pomemben del kakovostnega in ustvarjalnega življenja tudi v zrelih letih.

Z velikim ponosom letos obeležujemo tudi 20 let programa Starejši za starejše. Gre za eno najlepših zgodb

prostovoljstva v našem okolju. Naše prostovoljke in prostovoljci že dve desetletji obiskujejo starejše, jim namenijo svoj čas, prisluhnejo njihovim stiskam in pomagajo tam, kjer je pomoč najbolj potrebna. Njihovo delo dokazuje, da lahko pozornost, prijazna beseda in človeška bližina pomembno izboljšajo življenje posameznika.

Ob vseh teh jubilejih želim izraziti iskreno zahvalo vsem članicam in članom, pevcem, prostovoljcem, nekdanjim in sedanjim vodstvom ter vsem, ki kakorkoli prispevate k uspešnemu delovanju društva. Brez vaše predanosti, pripravljenosti pomagati in ustvarjati skupnost teh jubilejev ne bi bilo. Kot vsako leto tudi letos ostaja grenak priokus pri vodstvu društva glede plačevanja članarin. Skoraj pol leta je okoli pa še vedno ni plačanih skoraj 500 članarin, kar ne ustvarja dobrih pogojev za nadaljnje delovanje. Društvo je dolžno do konca marca poravnati vse

Stane Žagar

obveznosti, glede na število vpisanih članov, proti PZDU in ZDUS, kljub temu, da toliko članarin še ni poravnanih. Vsled tega prosimo vse člane, ki članarine še niso poravnali, da to storijo čim prej.

Naj bodo praznovanja priložnost za ponos na prehojeno pot, hkrati pa tudi spodbuda za prihodnost. Verjamem, da bomo tudi v prihodnje ohranjali vrednote, na katerih temelji naše društvo – prijateljstvo, solidarnost, medsebojno spoštovanje in aktivno življenje.

Vsem želim prijetno poletje, veliko zdravja in še mnogo lepih trenutkov v naši družbi.

Tokratni številki glasila prilagamo položnico za plačilo članarine vsem članom, ki članarine za tekoče leto še niso poravnali. Ob tem vas želimo spomniti, da je poravnana članarina eden od pogojev za uveljavljanje članskih pravic in udeležbo na dejavnostih društva. Hvala za razumevanje, podporo in sodelovanje pri delovanju društva.

Povabilo k plačilu članarine

Spoštovane članice in člani, članarino za leto 2026 lahko plačate osebno na društvu v času uradnih ur, ali nakažete

TRR: 6100 0000 0830 667.

- **društvena članarina je 15,00 EUR**
- **vzajemna samopomoč je 12,00 EUR**

Članarino lahko varno plačate tudi z mobilno banko, skenirajte QR kodo.

Dober dan

Spet je pomlad. Ozeleneli so gozdovi in travniki. Zapele so ptice svoj letošnji napev. Prve cvetlice že zapirajo svoje čaše in čebelnice se selijo na drugo cvetje. Tudi ljudje smo začutili in opazili nekaj sprememb tako v telesu, kot izgledu in neki notranji nemir, ki ga prinese vsaka nova pomlad. Zato:

V A B I M vse mlade upokoјence: pridružite se Društvu upokoјencev Novo mesto!

Med nami boste našli nekaj, kar vas bo obogatilo in vam izpolnilo čas, ki je pred vami. Mogoče boste začutili potrebo obuditi mladostniško skrivnostno željo po: ustvarjanju v okviru domače obrti, športne dejavnosti, petju, pisanju, risanju, učenju tujih jezikov, branju, šahiranju, bridžu, izletništvu ali kakšni drugačni, povsem novi dejavnosti. V našem društvu imamo vse te dejavnosti in vedno smo pripravljeni na iskanje in uvajanje novih, sodobnejših.

Vi, ki imate naročen naš časopis Sopotja, **povabite** svoje znance, prijatelje, sosede ali sorodnike, ki so postali mladi upokoјenci v naše vrste in ta-

Anica Vidmar

ko naše starostno povprečje pomladite. Potrebujemo podmladek na vseh področjih.

Spomladi se delajo obračuni prejšnjega leta, naša literarna sekcija se je 19. 3. 2026 predstavila v Knjižnici Mirana Jarca s svojo biro (10) lanskoletnih izdanih knjig. Predstavitev je uspela, le obiskovalcev je bilo malo.

Tudi v letošnjem letu nameravamo natisniti nekaj novih knjig, jih dati v branje in tudi na ta način spodbuditi mlade upokoјence k sodelovanju v našem društvu.

Mladina se druži v šolah, delovni ljudje v delovnih organizacijah, zakaj se upokoјenci ne bi družili v našem Društvu upokoјencev? **Pridružite se nam.**

Anica Vidmar

Učiti se biti dober človek

3. festival Rastoče knjige v prostorih državnega sveta RS (častni pokrovitelj projekta) je potekal 14. aprila 2026.

Gibanje rastoča knjiga se že 25 let prizadeva živeti z vrednotami Rastoče knjige, kar pomeni, učiti se, biti boljši človek. Rastoča knjiga temelji na univerzalnih vrednotah – pomeni, da brez vrednot ni sodobne družbe. Mladi (osnovnošolci) so poudarjali, da je pomembno in potrebno misliti iskreno in s svojo glavo. Uporabno znanje in vrednote namreč plemenitijo družbo.

Med udeleženci je bilo največ učencev, učiteljev, knjižničark in ravnateljev iz novomeških šol, v manjšem številu so bile prisotne šole iz drugih krajev Slovenije, pa tudi nekaj društev upokoјencev.

Festival je obogatil kulturni program, prisluhnili pa smo govornikom Marku Lotriču – predsedniku državnega sveta, avtorju gibanja Rastoča knjiga dr. Janezu Gabrijelčiču, dr. pedago-

ških znanosti Silvu Šinkovcu, dr. Milčku Komelju in še drugim zanimivim predavateljem.

DU NM se je leta 2020 pridružilo projektu Rastoča knjiga, ki smo jo poimenovali Rastoča deklica s knjigo.

Festivala sva se udeležili Anica Vidmar in Slavka Kristan. Ona vodi vsakoletno prireditev Rastoče knjige v DU NM.

Slavka Kristan

Osnovnošolci utemeljujejo vrednote

Štirje dolenjski rojaki promotorji branja in vrednot Silvo Šinkovec, Slavka Kristan, Milček Komelj, Janez Gabrijelčič

Jožica CUJNIK — vodja MePZ

Najprej čestitke vodji MePZ Jožici Cujnik za 70 let uspešnega delovanja zbora v DU Nm. Se počutite svečano?

Morda se res počutim nekoliko svečano, lahko pa bi rekla tudi zadovoljno. Vesela sem, da smo tako lepo izpeljali našo jubilejno prireditev. Biti član zbora, ki že 70 let neprekinjeno prepeva, je nekaj posebnega. Ko prebiram stare kronike zbora, napisane še na roko, vidim, da so bili nekdanji člani in zborovodje res zagnani in predani ljudje. Zato sem ponosna, da lahko nadaljujemo njihovo delo.

Že prvi upravni odbor Društva upokojencev Novo mesto z vodjem Borisom Savnikom leta 1946 je imel v svojem programu tudi ustanovitev MePZ in po 10ih letih delovanja društva je MePZ bogatil društvene prireditve in nastopal tudi na raznih proslavah v občini. Boris Savnik je bil tudi prvi zborovodja in od takrat do sedanjega zborovodje Mateja Burgerja se je veliko spremenilo in predvsem obogatilo z repertoarjem in obsegom nastopov.

Pred 70 leti ustanovljeni zbor je prepeval predvsem partizanske in domoljubne pesmi. Kako se je repertoar skozi desetletja spreminjal, sama ne vem natančno, saj takrat še nisem bila članica. Imamo pa bogat arhiv pesmi, ki je bil nekoč shranjen na že porumenelih listih, danes pa je skeniran in urejeno spravljen tako v računalniku kot v tiskani obliki. Naš zborovodja Matej Burger izbira predvsem slovenske narodne pesmi, kakšno Slakovo ali Avsenikovo skladbo, vmes pa se znajde tudi kakšna lepa slovenska popevka.

Koliko časa že vodite MePZ v DU Nm?

Zbor vodim že osem let, od leta 2018. Ali ga vodim uspešno, bi mo-

rali vprašati pevce in zborovodjo. Najtežje obdobje je bilo med epidemijo korona virusa, ko nismo vedeli, ali bomo sploh še lahko nadaljevali z delom. Takrat smo se vsi spraševali, kaj bo z našim petjem in druženjem.

Kaj vas je spodbudilo, da ste se posvetili zborovskemu petju in kateri glas požete?

Pela sem zelo rada že od nekdaj. Tudi doma veliko prepevam, saj me pesem pomirja in mi pomaga, da se sprostim. Ko sem se leta 2012 upokojila, sem se odločila, da postanem članica MePZ Društva upokojencev Novo mesto.

Peti sam doma, je nekaj povsem drugega, kot peti v zboru. Mi pojemo štiriglasno, zato se moramo pevci med seboj poslušati in hkrati spremljati zborovodjo. Le tako lahko nastane ubrano petje. Ko sem prišla na prvo vajo, me je zborovodja Matej Burger preizkusil. Imela sem tako tremo, da sem verjetno zaradi nje pela precej višje kot sicer in tako pristala med soprani.

Koliko članov ima sedaj zbor?

Trenutno ima naš pevski zbor 23 članov – 15 pevk, 8 pevcev in zborovodja. Večina je že izkušenih pevskih mačkov, ki predstavljajo jedro

zbora. Se pa tudi mi staramo, zato si želimo in prizadevamo, da bi se nam pridružilo več mlajših upokojencev.

Življenje je hoja, je pot, na kateri ves čas nabiramo izkušnje, ki nas spreminjajo in delajo boljše.

Katere pesmi najraje požete?

Pojemo predvsem slovenske pesmi. Zborovodja izbira skladbe, ki ustrezajo našim glasovnim sposobnostim – niso ne pretežke ne prelahke, ampak ravno prav zahtevne, da lepo zazvenijo v štiriglasju. Slovenske pesmi so preprosto lepe, ne glede na to ali jih pojejo mladi ali starejši.

Ali se po nastopih zavedate, koliko vaših prijetnih melodij odzvanja še dolgo pri poslušalcih?

Morda. Tudi mi si po nastopu še potihoma mrmramo melodijo pesmi, ki nam je najbolj ostala v ušesih. Upam, da tudi poslušalcem naše pesmi ne gredo takoj iz glave. Vedno je lepo slišati, ko nekdo še po nekaj dneh omeni pesem ali melodijo, ki jo je slišal na našem koncertu. Mi se res trudimo peti s srcem. Na začetku nas je morda kdaj malo strah, ko pa se sprostimo, zapojemo na ves glas.

Kot vodja MePZ, kako motivirate pevke in pevce, da redno obiskujejo vaje – to v naših letih gotovo ni enostavno?

Vsak pevec mora imeti predvsem veselje do petja in nastopanja. Znati mora peti v skupini, nastopati pred občinstvom in slediti zborovodji. Vse to pa pride le z rednimi vajami. Zato jim pogosto povem, da potrebujem prav vsakega člana zbora. Včasih jim to povem tudi malo v šali in jih malo »okregam«. Smo pa generacija, ki še dobro razume, da brez dela ni uspešnega nastopa.

Kako se odločate, na katerih prireditvah boste sodelovali in kje boste imeli samostojne koncerte?

Načrt nastopov pripravim sama in ga najprej uskladim z zborovodjo. Nato ga predstavimo še pevcem. Med letom se kakšen nastop doda, kakšen pa zaradi različnih okoliščin tudi odpade. Če nam le čas dopušča, se potrudimo, da se odzovemo na čim več povabil.

Pesem ohranja mladost v srcu in toplino med ljudmi, zato je vsak nastop MePZ praznik duše.

Člani zbora ste bili na prireditvi ob vašem jubileju in 80-letnici DU Nm tako svečano oblečeni. Čigav je bil predlog in izbira?

Za nastopajoče običajno predlagam oblačila jaz, potem pa moje pevke predlog najprej ocenijo, se spogledajo in dodajo kakšen komentar. Za jubilejni koncert sem si zamislila belo-rdečo kombinacijo z dodat-

kom na šalu. Bela barva simbolizira svečanost, rdeča pa ljubezen. Vese-la sem, če je naš videz deloval tako svečano, kot smo si želeli ob tako pomembni obletnici.

Srca pevcev se bogatijo s pesmimi, ki jih dajete poslušalcem, um se bogati s pozitivnim odzivom slušateljev.

To je zagotovo naša želja. Po številnih vajah si vsak pevec želi, da bi pesem zazvenela iskreno in da bi jo poslušalci začutili. Ni vedno največ vredno le ploskanje. Tudi solze v očeh poslušalcev, še posebej v domovih za starejše, povedo, da je pesem našla pot do njihovega srca.

Ko reflektor usmerimo na vaše delovanje in vidne uspehe, se zasvetijo zahvale, priznanja in odlikovanja.

Težko kaj posebnega rečem. Za nas je že velik uspeh, da smo vse leto skupaj, da smo zdravi in da lahko še vedno prepevamo. Veseli smo vsake pohvale in priznanja. Naši pevci

prejemajo Gallusove značke JSKD, društvena priznanja za dolgoletno sodelovanje, priznanja na območnih revijah odraslih pevskih zasedb ter zahvale za sodelovanje na Taboru slovenskih pevskih zborov in na revijah pevskih zborov Pokrajinske zveze društev upokojencev Dolenjske in Bele krajine.

Posebej ponosni pa smo na letošnje jubilejno leto. Na majski slovesnosti je zbor prejel Jubilejno priznanje Območne izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti ter Veliko plaketo ZDUS za 70 let neprekinjenega delovanja. Zato smo letošnje pevsko leto zaključili še posebej ponosni in zadovoljni.

Naj vam pesem še naprej polni srce, vas povezuje in dokazuje, da leta ne štejejo tam, kjer poje duša.

S prijetno gostjo se je pogovarjala
Slavka Kristan

Sodelovanje v oddaji Dobro jutro

RTV Slovenija, uredništvo oddaje »Dobro jutro«, je naše društvo povabilo v oddajo, ker je želelo nekaj več informacij o našem delu in posebej o našem glasilu, ker smo po njihovi oceni eno od redkih društev upokojencev, ki že 18 let redno izdaja svoje glasilo.

Predsednik našega društva, Stane Žagar, me je povabil k sodelovanju v oddaji, ker je prva številka našega glasila ugledala luč sveta leta 2008, ko sem društvu predsedovala jaz. V oddaji 15. aprila 2026 nam je bilo odmerjenih osem minut neposredne vključitve v program. Predsednik je predstavil paleto dela društva, jaz pa

sem spregovorila o začetkih priprave in izdaje glasila.

Glasilo je dobilo ime »Sopotja« na predlog članice literarne sekcije, Jožice Lukana. Član uredniškega odbora Franci Koncilija je takrat zapisal: »Slovenski knjižni jezik razloži besedo »sopotja« kot kraj, kjer se stekajo različne poti in pelje-

jo naprej v isto oziroma skupno smer«. Septembra 2008 smo tako dobili Sopotja, na dvanajstih straneh, v 3.000 izvodih. V letošnjem marcu je izšla 71. številka na dvajsetih straneh. Ker veliko delamo, imamo tudi o čem pisati. To so očitno opazili tudi na RTV Slovenija.

Ana Bilbija

Pesem, ljudje in leta (2018–2026)

SPREMEMBA JE ŽIVLJENJE

Moja zgodba z Mešanim pevskim zborom Društva upokojencev Novo mesto se je začela pred dvanajstimi leti, leto dni po upokojitvi. Leta 2013 sem se končno odločila, da ne bom več samo razmišljala, ali bi pela ali ne, ampak bom to res poskusila.

Pri mami sem spoznala pevko Hermi-no, ki me je prijazno povabila na pev-ske vaje. Šla sem. Začetek je bil takšen, kot je verjetno povsod. Mene je bilo strah, pevci pa so me radovedno opa-zovali in se spraševali: »Ali bo tale pela in ostala ali je prišla samo pogledat?«

Ostala sem. In še danes pojem.

Ko me je naš zborovodja Matej preizku-sil in uvrstil med sopranistke, sem se na naslednjih vajah usedla v drugo vrsto ob Katici. Veliko mi je pomagala in mi sveto-vala. V roke sem dobila note in si mislila: »No, pa dajmo!« Težava je bila le v tem, da not sploh nisem poznala. Zato sem pela »na ušesa« – poslušala sem pevke ob sebi, pred seboj, za seboj in malo bolj zadaj. Prav zanimivo je bilo.

Takrat sem spoznala tudi predsedni-co Francko. Po vajah smo hodile na kavo, skupaj izbirale bluze in krila za nastope. Njej so bile vseč rdeče bar-ve, meni zelene. Pa sem si rekla: »Ti si glavna, že veš, kaj je prav.« Počasi me je začela nagovarjati, naj prevzamem vodenje zbora, saj sem bila med mlaj-šimi članicami. Tako sem leta 2018 postala predsednica.

Priznam, izkušenj z vodenjem skupi-ne ljudi različnih značajev nisem imela. Doma je vendarle drugače.

Še danes sedim v drugi vrsti in opazu-jem svoje sopevce. Ljudi, ki radi poje-jo, se družijo in vsak torek vestno pri-hajajo na vaje. Pred začetkom seveda ne manjka pogovorov in »ogrevanja glasilk«, včasih tudi precej glasnega.

Vsak od njih pa v zbor prinaša svojo zgodbo, svoj značaj in tisto nekaj po-sebnega, zaradi česar smo kot skupina to, kar smo.

Naš najvišji basist Milan je človek za vse. Vedno pripravljen pomagati, pa naj gre za kuhanje obare na pikniku, pravilno postavitve pevcev na odru ali

uprizoritev svetega Martina v Izoli.

Meri je navdušena planinka in vedno prva v povorki na taborih v Šentvidu. Imamo tudi nekoliko glasnejšega Jane-za ter Stjepana, ki smo ga kar prekrstili v Štefana, saj tako rad poje slovenske pesmi. Peter se nam je pridružil neko-liko kasneje, v drugi vrsti pa basirata še dva Jožeta. Eden je uradni fotograf in kronist našega zbora, drugi rad potuje in razvaja vnuke.

Med pevci imamo tudi dva zakonska para. Cvetka, vedno urejena dama, in Drago, se na vaje pripeljeta iz Šmar-jeških Toplic. Tu sta še Milka, ki vedno najde spodbudno besedo, ko mi kaj ne gre, in Vinko, ki je na naših piknikih uradno prvi pevec.

Marija, ki poje alt, je za nekaj časa prenehala peti, potem pa se je vrnila. Sediva vsaka na svojem koncu vrste, a ko se spogledava, točno veva, kakšno je trenutno stanje. Tu so še Marjeta, drobna, a glasna sopranistka, Branka, ki se vselej potru-di, da je prisotna na nastopih zbora, ter Marija, predstavnica mlajše generacije, od katere priča-kujem še veliko let prepevanja.

Justina me vedno pozdravi z vpraša-njem: »Joži, kaj je novega?« Na moji desni sedi Jožica, ki lepo in rada poje. Imamo še eno Jožico, altistko, ki jo vi-dim kot dobro kandidatko za vodenje zbora v prihodnje. Ani je naša najsta-rejša dama, ki nikoli ne zataji in nas zna postaviti na realna tla, medtem ko se modra Majda iz prve vrste najraje iskreno nasmeji. Za finance skr-bi blagajničarka Anica, ki sicer upravlja skromno blagajno, sliši pa prav vse naše pevske napake.

V teh letih so nekatere pevke preneha-le peti zaradi drugih obveznosti. Med njimi altistka Nada ter moji prijateljici Milka in Silva, s katerima smo po vajah redno posedale ob kavici. Za vedno pa smo se poslovili od moje soplesalke Jelke. Branko in Valentino še vedno, žal neuspešno, vabim nazaj na vaje.

Posebno mesto imajo v mojih spominih tudi »moji trije Ivani«. Dva sta žal že po-kojna. Z enim sva pela o rožah in dekle-tih, z drugim Slakov Titanik. S tretjim Iva-nom pa se še vedno srečava na kakšni prireditvi in za svoja leta se odlično drži.

In seveda ne smem pozabiti našega Mateja. Z zborom je že devetnajst let. Je zborovodja, dirigent in predvsem človek, ki potrpežljivo posluša naše po-hvale, predloge, pripombe in včasih tudi pritožbe. Ob vsem tem ostaja miren, dobre volje in pripravljen poiskati pravo besedo za vsakega izmed nas. Z veliko mero potrpežljivosti in dobre volje nas že leta vodi skozi pesmi in nastope.

Usklajevati različna mnenja, poslušati nasvete, kritike in včasih tudi nepo-membne »flavze« ni bilo vedno lahko. V teh osmih letih sem se trudila pred-vsem ostati človek.

Zdaj predajam vodenje drugim. Sama bom samo še pela, pri tem uživala in sem ter tja morda tudi malo zgrešila melodijo.

A to ni pomembno.

Pomembno je, da pesem ostane.

Jožica Cujnik

Dvojni jubilej Društva upokojencev Novo mesto

V sredo, 13. maja, smo v Trdinovi dvorani Kulturnega centra Janeza Trdine slovesno obeležili kar dva pomembna jubileja – 80-letnico delovanja Društva upokojencev Novo mesto in 70-letnico delovanja mešanega pevskega zbora. Dogodek je bil priložnost za pogled na bogato prehojeno pot, hkrati pa tudi za zahvalo vsem, ki so s svojim delom skozi leta soustvarjali pogoje za uspešno delovanje društva tako, da sedanja generacija lahko s ponosom zre na prehojeno pot in z zaupanjem nadaljuje zastavljeno delo.

Prireditve je povezovala Klavdija Kotar, vodja novomeške izpostave Javnega sklada za kulturne dejavnosti. Slovesni večer je odprl mešani pevski zbor Društva upokojencev Novo mesto, ki je pod vodstvom in dirigenta Mateja Burgerja zapel štiri pesmi in s svojim nastopom ustvaril prijetno praznično vzdušje. Zbor že sedem desetletij bogati kulturno življenje društva in širše skupnosti ter dokazuje, da ljubezen do petja ne pozna let.

Program so s svojimi nastopi obogatili tudi člani otroške folklorne skupine društva Kres, ki so s plesom in ljudsko dediščino navdušili občinstvo ter pokazali, kako pomembno je ohranjanje tradicije in prenos kulturnih vrednot na mlajše generacije. Irena Yebuah je z glasbenim nastopom dodala pridih mladostne energije in umetniške ustvarjalnosti, njena sestra Leticija pa jo je spremljala na tolkalih. Izvedli sta pesem Ne bodi kot drugi, ki jo izvaja Ditka, ter znamenito Hymne à l'amour iz repertoarja Édith Piaf. S svojo muzikalnostjo, ubranim nastopom in občuteno interpretacijo sta pri občinstvu poželi iskren in dolg aplavz.

Posebno navdušenje je požela plesna skupina društva »Zapleši babi«, ki deluje pod vodstvom profesionalne plesalke Maje Geršak. S svojo energijo, usklajenostjo in veseljem do gibanja so plesalke dokazale, da aktivno in ustvarjalno

življenje ne pozna starostnih omejitev. Za vrhunec smeha in dobre volje pa je poskrbela priznana igralka Maja Gal Štormar, ki je s svojim duhovitim nastopom občinstvo nasmejala do solz.

Ob tej priložnosti smo bili deležni tudi številnih čestitk in priznanj. Novomeška podžupanja Sara Tomšič je društvu ob visokem jubileju izročila spominsko plaketo ter v nagovoru poudarila pomen društva kot prostora povezovanja, medsebojne pomoči, ustvarjalnosti in aktivnega staranja. Podpredsednik ZDUS Erik Hofbauer je predsedniku društva Stanetu Žagarju in vodji pevskega zbora Jožici Cujnik izročil plaketo ob visokih jubilejih. Posebno priznanje Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti je naš pevski zbor prejel za dolgoletno uspešno delovanje na področju ljubiteljske kulture.

Društvo upokojencev Novo mesto danes združuje številne dejavnosti – od kulturnih, športnih in izobraževalnih programov do prostovoljstva, socialnih

aktivnosti in medgeneracijskega sodelovanja. Ob vseh teh aktivnostih pa skušamo biti tudi aktivni državljani. V vseh teh letih smo dokazali, da so povezanost, solidarnost, spoštovanje in pripravljenost pomagati drug drugemu vrednote, ki ostajajo trden temelj našega delovanja.

Iskreno se zahvaljujemo vsem obiskovalcem, nastopajočim, gostom in predstavnikom organizacij, ki so s svojo prisotnostjo soustvarili ta slovesni večer. Posebna zahvala pa je namenjena vsem članom, prostovoljcem, pevcem, mentorjem, nekdanim in sedanjim vodstvom društva, donatorjem, podpornikom ter prijateljem društva, ki so skozi desetletja s svojim delom, predanostjo in dobro voljo gradili Društvo upokojencev Novo mesto. Njihov prispevek je omogočil, da društvo že 80 let uspešno izpolnjuje svoje poslanstvo, povezuje ljudi, bogati družabno in kulturno življenje ter ostaja pomemben del lokalne skupnosti.

Oba jubileja sta priložnost za ponosen pogled na bogato preteklost in hkrati spodbuda za nadaljnje delo. Društvo upokojencev Novo mesto bo tudi v prihodnje ostajalo prostor druženja, ustvarjalnosti, medsebojne pomoči in medgeneracijskega povezovanja ter s svojimi dejavnostmi prispevalo h kakovostnemu življenju starejših in širše skupnosti.

Jerneja Cvelbar, foto: Matic Eržek

Uspešno izveden 80. Zbor članov Društva upokojencev Novo mesto

Društvo upokojencev Novo mesto je 26. marca v dvorani Gostišča Loka izvedlo svoj 80. redni Zbor članov, ki se ga je udeležilo 114 članic in članov ter številni gostje iz lokalnega okolja in organizacij upokojencev.

Zbrane je uvodoma pozdravila podpredsednica društva Dragica Ferbežar, ki je zaradi zdravstvenih razlogov opravičila odsotnost predsednika društva. Program zбора je popestril kulturni nastop Mešanega pevskega zbora DU Novo mesto ter članov literarne sekcije Snovanja.

Člani so obravnavali poročila o delu društva, finančno poročilo in program dela za prihodnje leto ter jih soglasno potrdili. Sprejeta je bila tudi sprememba 56. člena statuta društva, s katero društvo usklajuje svoje

delovanje z zahtevami zakonodaje na področju nevladnih organizacij.

V razpravi gostov so sodelovali predsednica PZDU Dolenjske in Bele krajine Cirila Surina Zajc, direktor Hotela Delfin Miloš Milivojevič, predstavnica Mestne občine Novo mesto Meta Retar Kramar, predsednik DU Prečna Drago Sikošek ter občinski svetnik Adolf Zupan. Vsi so pohvalili bogato in aktivno delovanje društva ter izrazili željo po nadaljnjem dobrem sodelovanju.

Na zboru so bila podeljena tudi pri-

znanja zaslužnim članom rokodelske sekcije in Mešanega pevskega zbora DU Novo mesto. Ob zaključku je Luka Piko iz GRC Novo mesto pripravil še zanimivo in poučno predavanje o požarni varnosti v domačem okolju.

Zbor članov se je zaključil v prijetnem vzdušju ob druženju in pogostitvi.

Jerneja Cvelbar, foto: Tomo Cesar

Sopotja so interno glasilo Društva upokojencev Novo mesto. Glasilo izhaja občasno. Uredniški odbor: Stane Žagar (odgovorni urednik), Ana Bilbija, Anica Vidmar, Slavka Kristan, Jerneja Cvelbar. Jezikovno pregledal: Marjan Stokanovič. Naklada glasila je 2500 izvodov, ki ga brezplačno prejmejo vsi člani društva. Oblikovanje in tisk: Karmen Vrhovec, Tiskarna Vesel Novo mesto. Naslovnica: Zdravko Červ, Temenica, 31 x 41 cm, akvarel. Društvo upokojencev Novo mesto, Čitalniška ulica 1, 8000 Novo mesto, telefon: 07/30 21 240, GSM: 041/717 031, e-pošta: upokojenci@t-2.net, www.upokojenci-nm.si, poslovni račun: SI56 6100 0000 0830 667, davčna številka: 25247581, matična številka: 5148430000. Uradne ure v pisarni društva so v ponedeljek, sredo in petek od 8. do 12. ure.

80 POMLADI

Pomladi se bitro vrste,
80 jih šteje že Društvo upokojencev Novo mesto.
Ni majhno število.

Tudi svoboda našega
SLOVENSKEGA naroda

šteje se s številko osemdeset in ena.

Le eno več, kot naše društvo.

TOREJ,

bili smo med prvimi
po osvoboditvi slovenskega naroda
izpod okupatorjevega jarma.

Ponosni smo na dolgost našega obstoja!

Ponosni na naše dosežke, napredek,

in razpoznavnost širom Slovenije,

naše nove

DRŽAVE.

Pri nas vsak upokojeni član,

pripadnik naše skupnosti,

NAJDE

nekaj za svoj prosti čas,

tudi v pozni jeseni življenja.

Osnovno je šport – gibanje,

ZDRAV DUHV ZDRAVEM TELESU,

nato kultura – petje, pisanje, branje.

Med enim in drugim so izleti, pohodi,

obiski različnih prireditev, nato

ročne spretnosti različnih domačih

pa tudi umetniških stvaritev -

domača obrt, slikarstvo, ročne spretnosti.

Za vsakogar se najde kaj,

kar ga zanima ali mu je skriti konjček iz

neuresničenih mladostniških sanj.

Še je čas za vse, ki ste prestopili

prag upokojitve, da se priključite nam,

Društvu upokojencev Novo mesto!

Anica Vidmar

Pokojnine - Statistični podatki za leto 2025

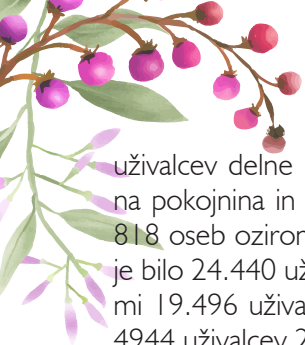
Zavod je leto 2025 zaključil z izravnanimi prihodki in odhodki v višini 8.374.540.068 evrov in so bili za 0,1 odstotka oziroma 5 milijonov evrov višji. V primerjavi z letom 2024 so bili skupni prihodki zavoda nominalno višji za 6,7 odstotka oziroma 528 milijonov evrov. V strukturi prihodkov zavoda se je v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 za 0,72 odstotne točke znižal delež davčnih prihodkov na 79,6 odstotka. Posledično se je delež transfernih prihodkov, ki predstavlja predvsem prejeta sredstva iz naslova tekočih in dodatnih obveznosti državnega proračuna ter sredstva KAD, zvišal za 0,68 odstotne točke.

Skupno povprečno število zavarovancev v letu 2025 se je zmanjšalo in je znašalo 996.518 (998.892 v letu 2024). Stopnja rasti je v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 znašala -0,2 odstotka (v povprečju je bilo 2374 zavarovancev manj).

V letu 2025 je bilo povprečno 653.376 **uživalcev starostne, predčasne, delne, invalidske, družinske in vdovske pokojnine** iz obveznega zavarovanja, kar je 10.066 uživalcev več kot v letu 2024. Stopnja rasti je bila 1,6-odstotna in je bila višja, kot so znašale stopnje rasti v preteklih devetih letih (2016–2024). Decembra 2025 je bilo uživalcev teh pokojnin 656.583, kar je 8929 uživalcev oziroma 1,4 odstotka več kot decembra 2024. Stopnja rasti je enaka kot v preteklih dveh letih in višja kot v letih 2016–2025.

Razmerje med številom zavarovancev in uživalcev pokojnin iz obveznega zavarovanja je v letu 2025 znašalo 1,53 in se je v primerjavi z letom 2024 zmanjšalo, saj je v letu 2024 znašalo 1,55. (isto kot v letu 2019)

Povprečno **število uživalcev starostne pokojnine** se je v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 povečalo za 7202 uživalca, oziroma 1,5 odstotka. Ob primerjavi stopenj rasti za zadnjih deset let je stopnja rasti nižja, kot je bila v letih 2020, 2023 in 2024, enaka, kot je bila v letu 2022, in višja kot v letih od 2016 do 2022. Decembra 2025 je bilo uživalcev starostne pokojnine 6237 ali 1,3 odstotka več kot v istem mesecu predhodnega leta. Nadaljuje se trend upadanja **števila uživalcev invalidskih pokojnin**, katerih povprečno število v letu 2025 je bilo 64.398. Povprečno število uživalcev **invalidske** pokojnine se je v letu 2025 zmanjšalo za 3321 oseb, oziroma 4,9 odstotka in se od leta 2001 vseskozi zmanjšuje. V letu 2025 se je povečalo povprečno skupno **število uživalcev družinske in vdovske pokojnine**, in sicer za 5367 oseb oziroma 6,6 odstotka. V letu 2025 je bilo povprečno število uživalcev teh dveh vrst pokojnin 86.189. Povečalo se je tudi povprečno število

Novice iz društvenega življenja

uživalcev delne pokojnine (40. in 116. člen ZPIZ-2, delna pokojnina in ponovni vstop v zavarovanje), in sicer za 818 oseb oziroma 15,5 odstotka. Konec decembra 2025 je bilo 24.440 užitvalcev dela starostne pokojnine (med njimi 19.496 užitvalcev 40 odstotkov starostne pokojnine in 4944 užitvalcev 20 odstotkov starostne pokojnine).

Glede na vrsto izplačane pokojnine je bila **povprečna mesečna bruto starostna pokojnina**, izplačana v obdobju januar–december 2025, od primerljive v enakem obdobju leta 2024 višja za 5,6 odstotka in je znašala **952,07 evra**, invalidska pokojnina višja za 4,8 odstotka in je znašala 722,62 evra, vdovska in družinska pokojnina pa višja za 7,3 odstotka in je znašala 584,90 evra.

Povprečna bruto starostna pokojnina brez užitvalcev sorazmernega dela pokojnine in užitvalcev delne pokojnine je v letu 2025 znašala **1.077,24 evra** in je bila za 5,7 odstotka višja v primerjavi s predhodnim koledarskim letom. **Povprečna bruto starostna pokojnina z dopolnjenimi 40 ali več leti pokojninske dobe** (brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin) je v letu 2025 znašala 1.176,11 evra

Razmerje med povprečno neto starostno pokojnino brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin ter povprečno neto plačo je v letu 2025 znašalo 64,5 odstotka (64,4 odstotka v letu 2024), razmerje med povprečno starostno pokojnino brez sorazmernih delov pokojnin in delnih pokojnin z dopolnjenimi 40 ali več leti pokojninske dobe in povprečno neto plačo pa je znašalo 70,5 odstotka (70,9 odstotka v letu 2024). Razmerje med povprečno neto starostno pokojnino in povprečno neto plačo je v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 ostalo nespremenjeno in je znašalo 57 odstotkov.

Število užitvalcev pokojnin po posebnih predpisih

- Število vojaških upokojencev 1040
- Število prejemnikov dodatka k pokojnini 392 primerov
- Število prejemnikov po zakonu o starostnem zavarovanju kmetov 6 primerov

Povprečno število užitvalcev vseh vrst **nadomestil iz invalidskega zavarovanja** je bilo v letu 2025 41.360. V primerjavi z letom 2024 jih je bilo 2,2 odstotka manj, predvsem zaradi zmanjšanja števila užitvalcev nadomestil po ZPIZ.

Povprečno **število užitvalcev DPP** se je v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 zmanjšalo za 2,5 odstotka, na 33.776 užitvalcev. Zmanjšanje je posledica ustavitve DPP v decembru 2025 užitvalcem, ki so podali soglasje za vključitev v sistem dolgotrajne oskrbe. Konec decembra je bilo užitvalcev DPP 23.988.

Povprečno število užitvalcev invalidnine za telesno okvaro se je v letu 2025 v primerjavi z letom 2024 povečalo za 13,9 odstotka, zaradi novele ZPIZ-2J, ki od 7. 8. 2021 zavarovancem omogoča pridobitev pravice do invalidnine

za telesno okvaro, ki je posledica bolezni ali poškodbe zunaj dela. Ta pravica je bila s sprejetjem ZPIZ-2 s 1.1.2013 na novo onemogočena (od 1.1.2013 do avgusta 2021 ni noben upokojenec na novo pridobil pravice do nadomestila za invalidnino za telesno okvaro.)

Letni dodatek je v letu 2025 prejelo 674.836 prejemnikov. V decembru je bil užitvalcem pokojnin in užitvalcem nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki so upravičeni do letnega dodatka za leto 2025, izplačan tudi **zimski dodatek**.

V februarju 2025 so se pokojnine in drugi prejemki redno uskladili za 4,5% z veljavnostjo od 1. 1. 2025.

Povprečna **doba prejetanja** pokojnin starostne: ženske 25 let in 4 mesece, moški 17 let in 6 mesecev, invalidske: ženske 28 let in 9 mesecev moški 23 let in 7 mesecev.

Uskladitev pokojnin in drugih prejemkov v letu 2026

Svet Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije je na seji dne 17. 2. 2026 sprejel sklep o redni uskladitvi pokojninskih in drugih prejemkov za 4,2 odstotka z veljavnostjo od 1. januarja 2026. Številni upokojenci so smatrali, da je procent zvišanja pokojnin v višini 4,2 % prenizek, zato je ZDUS na vlado in Svet ZPIZ naslovil dopis z zahtevo za dodatno zvišanje pokojnin za 1%.

Svet ZPIZ je 26. februarja 2026 na pobudo vladnih predstavnikov v svetu ZPIZ odločal o dodatni izredni uskladitvi pokojnin v letu 2026. in sprejel sklep, s katerim je vlado pozval k soglasju za izredno uskladitev pokojnin v višini enega odstotka od 1. marca 2026 dalje. **Na podlagi 3. odstavka 105. člena ZPIZ-2 je Svet zavoda sklep posredoval v soglasje Vladi RS.** Po prejetem soglasju Vlade RS se izredna uskladitev opravi pri izplačilu pokojnin in drugih prejemkov za mesec maj 2026. Izredna uskladitev pokojnin je bila tudi realizirana ob izplačilu redne pokojnine za mesec maj 2026.

Na podlagi Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1B) je zavod s 1. julijem 2025 pričel z **obračunavanjem prispevka za obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo** v višini 1% v breme užitvalcev določenih pokojninskih in invalidskih prejemkov.

Nežka Ivanetič

predsednica komisije za pokojninske in invalidske zadeve

Rezka POVŠE

pesnica, pisateljica, kulturna prostovoljka, prejemnica nešteti literarnih nagrad, ustanoviteljica in dolgoletna kronistka literarne sekcije Snovanja, prostovoljka,

ki se je resneje posvetila literarnemu ustvarjanju po upokojitvi. Njeno delo zaznamujejo intimna lirika, haikuji, kratka proza ter občutljivo zaznavanje vsakdanjih trenutkov, narave, staranja, spominov in odnosov. Pomemben del njenega delovanja predstavlja kulturno in prostovoljsko delo: je soustanoviteljica Literarne sekcije Snovanja pri Društvu upokojencev Novo mesto in njena dolgoletna kronistka ter vsa leta s srcem in dušo spodbuja literarno ustvarjanje. S črticami, pesmimi in haikuji sodeluje na literarnih natečajih, prireditvah in v zbornikih doma in v tujini. Na razpisanih literarnih natečajih se uvršča med najboljše udeležence in je prejela številne nagrade in priznanja. Nekaj njenih črtic in pesmi je bilo nagrajeno s predvajanjem na Literarnem nokturnu Radia Slovenije.

Svojo prvo knjigo **Govoreči kamni** je izdala leta 1998, sledile so nove zbirke poezije, proze in haikuev. Posebej prepoznavna je po tem, da v svojih besedilih združuje osebno izkušnjo, tiho refleksijo in humanistično noto, pogosto povezano z življenjem starejših ljudi, mestnim okoljem in notranjim doživljanjem sveta.

Organizirano je delovala v društvu Žarek, kjer je bila sovoditeljica skupine v Domu starejših občanov Novo mesto. Njeno prostovoljno delo se je vanjo močno vtisnilo in jo spodbudilo, da je izdala knjigi **Drobtinice** (2001) in **Razsutje jesenskih rož** (2008).

Do danes je Rezka Povše izdala osem samostojnih knjig, zadnja med njimi je pesniška zbirka **Sindromi**, ki potrjuje njeno zrelo in prepoznavno pesniško govorico.

Rezka Povše je dobitnica preko 50 nagrad in priznanj. Na predlog Knjižnice Mirana Jarca je uvrščena v **Slovenski biografski leksikon** in v **Obraze slovenskih pokrajin**, kjer je predstavljena kot aktivna kulturna ustvarjalka in dolgoletna družbeno angažirana oseba, ki je tesno povezana z Novim mestom. Na UI ChatGPT pa je o Rezki napisanih kar nekaj strani, s čimer ji je ustvarjen trajni e-spomenik, kot se to menda zdaj imenuje.

Rezka, svojo prvo knjigo, zbirko črtic in pesmi, v katerih skozi simbol kamnov razmišlja o življenjskih izkušnjah, z naslovom **Govoreči kamni**, si izdala davnega leta 1998. In že čez tri leta, leta 2001, je izšla tvoja zbirka šal in anekdot **Drobtinice**,

ki nam prinaša drobce življenjskih situacij in izkušenj iz doma starejših občanov. V tvoji naslednji knjigi **Razsutje jesenskih rož**, izšla je leta 2008, pa nam skozi pesniški in prozni del razkrivaš čutenje, smiselnost in minljivost življenja. Povej nam kaj o teh tvojih začetkih!

REZKA:

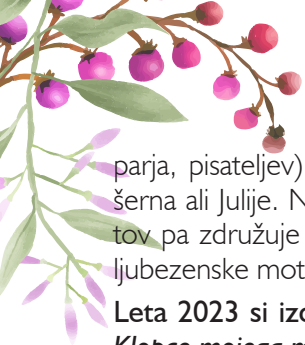
V **Govorečih kamnih** črtice in pesmice govore o mojem otroštvu. Vedno sem iskala samoto in se zatekala v opuščen kamnolom, kjer sem se skrila med skale, kamne in jih začutila. Bili so topli in so me energetsko napolnili kot objem dragega človeka. Najljubši so mi spomini na moje prostovoljstvo v Domu. V **Drobtinicah** in **Razsutju jesenskih rož** so skrite solze in nasmehi oskrbovancev, ki jih pogosto prekrivam s humorjem. Občutke sem morala zapisati, da sem lažje prenašala svojo empatijo. Kadar urezi v spomin lastnih in tujih bo-

lečin s pestjo trkajo po vratih, se mnogokrat dotik boleti spremeni v šepet besed, v upesnitev in literarno ustvarjanje prevzame del bolečine.

Po več kot desetletju si izdala zbirko pesmi **Šopek za Julijo** (2022). Zbirka pesmi je posvečena Juliji Primic (Prešernovi muzi), v kateri s spleti "cvetov" (pesmi) razkrivaš različne poglede, občutja in zgodbe o Julijinem življenju, neuslišani ljubezni v njenem času v Novem mestu. Ker je Julija živela zadnjih 14 let v Novem mestu (pokopana je na Šmihelskem pokopališču), je knjiga hkrati oda Novemu mestu kot kulturnemu in čustvenemu prostoru. O čem govori **Šopek za Julijo**?

REZKA:

Knjiga je posvečena Juliji Primic (1816–1864), ki je znana predvsem kot navdih za Prešernovo ljubezensko poezijo in predstavlja pomembno osebo slovenske literarne zgodovine. V knjigi sem zbrala cvetove, torej posamezne pesmi, ki skupaj tvorijo nekakšen »šopek« metaforičnih cvetov o Juliji. Ti verzi in mini pripovedi odpirajo različne poglede na Julijino življenje, ljubezen, čustvovanje in navdih, ki ga je Julija dajala Prešernu in drugim ustvarjalcem, obenem pa zrcalijo spomine, občutke in zgodbe ljudi, ki so bili del njenega okolja. Knjiga se dotika ideje o neuslišani ljubezni, ki jo je Julija simbolizirala v slovenski literaturi. Seveda pa pesmi prinašajo različne perspektive tudi skozi izkušnje drugih ljudi (npr. ribiča, grajskega vrtnarja, ki-

Novice iz društvenega življenja

parja, pisatelj) in celo samega Prešerna ali Julije. Naslov kot šopek cvetov pa združuje občutke, spomine in ljubezenske motive v celoto.

Leta 2023 si izdala pesniško zbirko *Klopce mojega mesta*, v kateri postanejo klopce v mestu preprosti motivi za razmišljanje: o počitku, opazovanju sveta okoli sebe in spominih, ki se prebujajo ob sedenju na njih in spodbujajo k premišljevanju in notranjemu dialogu. Pesmi v tej zbirki z izbranimi besedami ustvarjajo občutek ustavitve in zaznavanja lepote v na videz vsakdanjih prizorih. Klopce kot simbol življenjskih postaj naredijo knjigo razmišljajočo, toplo in pogosto meditativno.

REZKA:

Sem potovalka z jerbasom lepote mojega mesta, sem opazovalka, sprehajalka, veliko ne potrebujem na teh potovanjih, le naravnost na čar narave. Na klopcah me prevzame svoboda opazovanja, da pozabim nase, zgorim s plamenom in bežen trenutek sreče se spremeni v radostno hrepenenje po trajanju.

Sedeti na klopci pomeni tudi **vstopiti v prostor lastnih misli**, je tudi poziv bralcu, naj razmisli tako o sebi kot tudi o svetu, ki ga obdaja, ali pa naj se z domišljijo odpre v "nevidne svetove". Pesmi naj ne bi slikale le fizičnih lesenih klopov, temveč naj bi bile nekatere **simbolne oporne točke za premišljevanje, počitek in spominjanje**. Klopce so zame simbol življenjskih postaj, premislekov in spominov, pa tudi mirovanja, opazovanja in aktivno doživljanje spominov.

Istega leta si izdala knjigo *Čarobnost trenutkov*, zbirko haikujev, kratke japonske pesniške oblike, sestavljene iz treh verzov (običajno z razporeditvijo zlogov 5-7-5), ki opeva lepoto narave, čustev in trenutkov, od nežnih barv do spomina in meditacije. V te minimalistične in simbolične pesniške oblike si uspela ujeti naravo in drobne trenutke življenja, ki jih prepletaš s svojo opazovalno in občuteno poetiko. Povej nam kaj o svojih haikuih!

REZKA:

Rada „poHAIKUjem“ po sedmih novomeških gričih z utrinki čarobnih trenutkov. Besedne impresije narave so privrele iz mene na poteh, ko sem poskušala biti del vsega, kar me je obdajalo. Mislim, da so moji besedni utrinki le drobna sporočila; največ vtisov sem napisala že pred desetletji, ko sem se v mukah bivanja umikala v svet stvarstva.

V knjigi *Kalejdoskop*, ki je izšla leta 2024 opisuješ življenje povojne generacije, kamor spadaš tudi sama. V knjigi je zbranih 30 zgodb, ki so oblikovane kot spomini, anekdote, prizori iz vsakdanjega življenja, o šolskih dogodkih, službenih izkušnjah, brigadnih letih in spominih na mladost, ki so pogosto kontrastno drugačni od današnjih časov. Kako je nastajala ta knjiga?

REZKA:

Kalejdoskop je izbor črtic, nekatere so bile že objavljene v različnih revijah. Z njimi se vračam v mladost, v življenjska dogajanja, ki so me učila in oblikovala. V zgodbicah oživljam tudi šolska leta in današnjost. Črtice so podobne mozaiku različnih barv in oblik, kot so drobci v kalejdoskopu.

Tvoja najnovejša osma knjiga z naslovom *Sindromi* je izšla lani. Ta pesniška zbirka združuje pesmi, ki so že bile objavljene v različnih revijah, literarnih zbornikih in publikacijah in za katere si prejela številne nagrade. Pesmi si razvrstila v več sklopov, v katerih prisluhneš spominom, ljubezni, življenju v vasi in mestu ter razmišljaš o življenjskih "sindromih", ki kar kličejo k razumevanju in čustvenemu soočanju s svetom. Kaj simbolizira knjiga, kako je nastajala, povej nam kaj o tem!

REZKA:

Pesmi sem razvrstila v cikle z naslovom *Sindromi*. Beseda sindrom, ki vsakogar najprej spomni na bolezen in zdravstvo, pomeni skupek znakov, značilnih za neko tegobo in obolevanje. Opomni bralca, da je dobro, da znamo sindrome ozavestiti in si po-

tem pomagati, kar velja tudi za čustveno področje. Sama to storim s pisanjem, ki mi prinese olajšanje.

Tako, sprehodili sva se po tvojih osmih knjigah. Poznam te in vem, da v sebi nosiš neizmerno bogastvo intimne lirike, haikujev, kratke proze, tihe refleksije vsakdanjosti, asociacije, metafore in občutene slike, skratka »*zvočne utripe srca*«, ki bodo gotovo še priklopili na plan. Kaj pripravljaš za naprej, kdaj nas boš spet razveselila z novo knjigo?

REZKA:

V tisku je knjiga *Odsevi svetlobe kamnov*, ki opisuje kamnito bogastvo naše zemlje, svet mineralov, kamnin, kristalov in draguljev, njihovo lepoto in moč. V njej potujem skozi kraljestvo sveta kamnov s proznimi in pesniškimi utrinki. Kamnom odgrinjam tančico, kajti mnogi so zdravilni, oddajajo energijo, če jim znamo prisluhniti.

Draga Rezka, v imenu snovanjcev ti želim še naprej uspešno ustvarjanje, želim ti še veliko novih knjig, a posebej se ti v imenu vseh snovanjcev zahvaljujem za ves tvoj dolgoletni trud; zaradi tebe, Tereze in drugih, ki ste orali literarno ledino, naša sekcija živi, snovanjci smo prepoznavni po Sloveniji in tudi v tujini, in s ponosom rečemo »Mi smo snovanjci!«. Rezka, HVALA!

IZDANE KNJIGE REZKE POVŠE:

1. **Govoreči kamni**, 1998, zbirka črtic in pesmi, Založba Erro
2. **Drobtinice**, 2002, zbirka šal in anekdot, Založba Erro
3. **Razsutje jesenskih rož**, 2008, zbirka proze in pesmi, samozaložba
4. **Šopek za Julijo**, 2022, pesniška zbirka, samozaložba
5. **Klopce mojega mesta**, 2023, pesniška zbirka, založba Snovanja
6. **Čarobnost trenutkov**, 2023, zbirka haikujev, založba Snovanja

7. **Kalejdoskop**, 2024, zbirka proze, založba Snovanja
8. **Sindromi**, 2025, pesniška zbirka, založba Snovanja

NAGRADE IN PRIZNANJA:

- **2003 Državno odličje Mladinskega sveta Slovenije in Fakultete za socialno delo RS** najstarejši prostovoljki za posebne dosežke – za inovativno knjigo Drobtnice;
- **2009 Državno odličje Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve** Projekt Ljudje odprtih rok – za dobroto, plemenitost, človekoljubno in literarno delo na pobudo revije Naša žena;
- **2016 Odličje Zveza kulturnih društev Novo mesto** za dolgoletno in uspešno delo v ljubiteljski kulturi;
- **2016 Odličje Zveze društev za socialno gerontologijo Slovenije** za prostovoljsko delo;
- **2022 JSKD Slovenije zlata značka** za dvajsetletno delovanje v lit. sekciji Snovanja
- **Priznanja JSKD RS**, 29 priznanj
- **Univerza za 3. življenjsko obdobje Domžale**, 2 priznanji
- **Dom starejših občanov NM**, 1 priznanje
- **KUD Reciklaža, Sveta Trojica**, 2 priznanji
- **Združenje borcev za vrednote NOB**, 3 priznanja
- **Lavričeva knjižnica Ajdovščina**, 1 priznanje
- **Ljudska knjižnica Metlika**, 1 priznanje
- **Območno združenje RK NM**, 2 priznanji
- **Kulturno društvo Baraga Trebnje**, 1 priznanje
- **KD Norma Ajdovščina**, 1 priznanje
- **Slavistično društvo Dolenjske in BK**, 8 priznanj

Marinka Miklič

Zaključek gledališke sezone in povabilo k vpisu v novo sezono 2026/2027 v Mestnem gledališču ljubljanskem.

Res čas hitro teče, saj je za nami že sedma predstava sezone, ki smo jo zaključili s komedijo **Naključna smrt nekega anarhista**.

V Društvu upokojencev Novo mesto nadaljujemo z ogledi predstav v Mestnem gledališču ljubljanskem, saj smo s številom udeležencev zelo zadovoljni. Dosedanji abonenti so že v večini obnovili svoje vstopnice, priključili so se nam tudi novi člani društva, ki si želijo gledaliških poslastic v MGL.

Vsi lanski abonenti so po pošti prejeli abonmajsko knjižico z vsebino vseh predstav nove sezone, ki so jo poimenovali OD BLIZU, saj je gledališče brez dvoma prostor bližine.

Repertoar abonma MGL je sestavljen iz dram, komedije, farse in tudi tragedije. Predstave imamo ob sredah popoldan, in sicer imamo pet predstav na Velikem odru in dve izbirni na Mali sceni. Začnemo v septembru ali oktobru.

Cena abonmaja se je po treh letih povišala za 10%. Za prvi prostor boste odšteli 85 evrov, za drugega 80 evrov, tretji stane 70 evrov, četrti pa 65 evrov.

Cena prevoza bo znana, ko bomo imeli končno število prijavljenih.

VELIKI ODER

MALA SCENA

• Oskar Wilde SALOMA , drama	• Suzie Miller PRIMA FACIE , pravniška drama
• Ivan Cankar ROMANTIČNE DUŠE , drama	• Evripid TROJANKE , tragedija
• Edward Bond MORJE , komedija	• Iva Štefanija Slosar BRALNI KLJUB ZA NEPISMENE (ŽENE) , komedija
• Alfred Jarry KRALJ UBU , farsa	• Ivor Martinič SIN, MAMA IN OČE SEDIJO ZA MIZO I DOLGO MOLČIJO , drama
• Tena Štivičič RAZSELJENE , drama	

Ekipa MGL se intenzivno pripravlja na novo sezono, zato sem prepričana, da bomo zadovoljni z novostmi.

Iz MGL nas obveščajo po utečeni poti, z mesečno zloženko in sms sporočilom teden dni pred predstavo, naše društvo pa nam pošlje tudi obvestilo o odhodu avtobusa.

Vabimo vas, ki imate radi gledališče, da se nam pridružite in skupaj z nami enkrat na mesec odpotujete v Ljubljano na ogled dobre predstave.

Hvala za dosedanje udeležbo, ki je številčna, točna in prijetna, seveda tudi voznik Jožko zasluži pohvalo za varno in lepo vožnjo.

Naj bo poletje lepo, vidimo se v jeseni.

Francka Štampohar

POLETNE DELAVNICE 2026

30. 6. – 31. 7.

ob 9. uri

1. TEDEN (30. 6. in 2. 7.) 2. TEDEN (6. in 8. 7.)

-PREDSTAVITEV RIBIŠTVA

-USTVARJALNA DELAVNICA
TISKANJA NA TEKSTIL

-OBISK KMETIJE

-MOJ PRVI KAMIŠIBAJ; PREDSTAVA
IN USTVARJALNA DELAVNICA

3. TEDEN (14. in 15. 7.)

4. TEDEN (21. in 22. 7.)

-PREDSTAVITEV IZDELKOV Z
DELAVNICE MOJ PRVI KAMIŠIBAJ

-POHOD PO MACHOVI POTI

-KEGLJANJE

-KEGLJANJE

5. TEDEN (27. in 29. 7.)

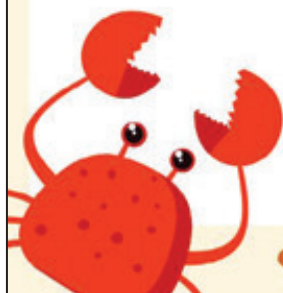
-KUHARSKA DELAVNICA

-KEGLJANJE

**PRIJAVE SO OBVEZNE, ŠTEVILO
MEST JE OMEJENO!**

Več informacij in prijave na:
www.upokojenci-nm.si,
041 717 031,
upokojenci2@t-2.net.

DOGODKOV SE UDELEŽUJETE NA LASTNO ODGOVORNOST

100 krat krvodajalka

Članica literarne sekcije Snovanja, Vida Rifelj Novakovič ni le literarna ustvarjalka, je tudi zelo požrtovalna članica širše skupnosti. Bila je že **100 krat darovalka krvi**, kar ne uspe vsakemu.

Njena pot krvodajalke se ni začela naključno. Kot otrok je **Vida Rifelj Novakovič** nekoč poslušala gospoda, ki je govoril o tem, da je krvodajalec. Takrat je v sebi začutila nekaj posebnega. »Kar zavibrirala sem,« se danes spominja Vida. Že takrat je vedela, da bo tudi sama postala krvodajalka, takoj ko bo to mogoče, in svojo obljubo je tudi izpolnila.

Ob svojem jubileju Vida priznava, da bi kri z veseljem darovala tudi po starostni omejitvi. Želi si, da bi se zakonodaja na tem področju nekoč spremenila.

Hvala ti Vida, za tvojo požrtovalnost in humanost, čestitke ti izrekam v imenu vseh tvojih literarnih sopotnikov.

Anica Vidmar

Predstavitev dolgotrajne oskrbe

7. aprila smo imeli v gasilskem domu v Stranski vasi predstavitev dolgotrajne oskrbe za naše člane in tudi za druge krajanje. Predstavitev sta opravili dve predstavnici ministrstva za dolgotrajno oskrbo, tako da smo dobili informacije iz »prve roke«.

Predstavitve se je udeležilo 51 krajanov, kar kaže na veliko zanimanje za to problematiko. Z obiskom sta bili zelo zadovoljni tudi predstavnici ministrstva, ki sta povedali, da je bila to ena izmed najbolj obiskanih predstavitev dolgotrajne oskrbe. Vsi prisotni so bili s predstavitvijo in pridobljenimi informacijami zelo zadovoljni. Ob tej priložnosti se moram zahvaliti predsedniku DU Novo mesto Stanetu Žagarju, ki se je na ministrstvu dogovoril za omenjeno predstavitev.

B. Jenič

Pletemo za novorojenčke

Materinski dan, 25. marca 2026, smo na Društvu obeležili na prav poseben način – s srcem in ustvarjalnostjo. Porodnišnici Novo mesto smo predali ročno izdelane kapice, copatke in odejice za novorojenčke. Vsak kos, skrbno spleten in prežet s toplino, je majhen objem, ki bo ogrel prve dneve malih življenj in razveselil starše.

Na začetku leta je v našem društvu nastala skupina »Pletemo za novorojenčke«, s ciljem prostovoljnega pletenja za najmlajše. Skupina se je postopoma povečevala in zdaj šteje šest članov, ki svoje roke in srce namenjajo ustvarjanju toplih, malih objemov.

Nekateri člani so prihajali vsake 14 dni v Društvo, kjer so pletli v prijetni družbi, drugi pa ustvarjali doma in na koncu prinesli svoje prispevke. Vse izdelke smo z veseljem predali zaposlenim SB Novo mesto, ki so nas sprejeli z na-

smehi in hvaležnostjo – dokaz, da tudi najmanjše pozornosti pomenijo ogromno. Projekt je za nami, a že zremo v prihodnost: za jesen bomo ustvarjali odeje, plete in nogavice za uporabnike DSO Novo mesto, da bodo tudi oni začutili toplino naše skupnosti.

Prijazen namig za vse, ki bi se radi pridružili – vedno dobrodošel je vsak, ki želi ustvarjati s srcem. O podrobnostih vas bomo pravočasno obvestili.

Urška Derganc, koordinatorka medgeneracijskega centra DU NM

DAN ŽENA V ROVINJU,

8. do 11. marca 2026

Člani društva upokojencev Novo mesto smo se odpeljali na izlet v Rovinj, kjer smo ostali 3 dni.

Potovali smo z agencijo Potepinko, ki je poskrbela, da smo imeli bogat kulturni in zabavni program vse dni bivanja.

Že ob prihodu do hotela nas je pričakala muzika in lep sončen dan, ki smo ga pred namestitvijo v hotel Eden doživeli ob sončni obali.

Še isti dan so nam čas pred večerjo popestrile Šavrinke in Šavrani s prikazom, kakšno je bilo nekoč življenje v tem predelu Istre, kaj so počeli in kako so živeli, seveda na zelo zabaven način.

Po večerji je imela glasbeni nastop klapa »Valdibora«, ki je s prijetnimi ritmi privabila na plesišče kar nekaj plesalcev. Ta večer smo vse ženske dobile žametno vrtnico ob našem prazniku.

Naslednji dan se je začel z jutranjim razgibavanjem, ki je bilo organizirano vsako jutro pod vodstvom dipl. medicinske sestre Teje Kosmač.

Sledili so izleti v NP Brioni ali v Pulo in Žminj, za pohodnike pa so bili organizirani pohodi in sicer daljši do rta sv. Evfemije ali lažji sproščen pohod ob obali.

Po izletu je bilo organizirano kosilo v Žminju, kjer so nas presenetili z bogato kulinarčno ponudbo in dobro kapljico.

Zvečer pa je za zabavo in ples poskrbela skupina Mambo Kings.

Tudi naslednji dan so bili organizirani izleti z ladjico v Limski kanal s kosilom ali pa panoramska vožnja okoli otočkov.

Organizirani so bili daljši in krajši pohodi, vse seveda v spremstvu vodičev. Za vse tiste, ki so si želeli oddiha je bil na voljo velik bazen z morsko vodo, savnami in fitnes centrom.

Pred večerjo so bila tudi predavanja, in sicer »Tehnika sproščanja« in »Spoprijemanje s stresom«, predavateljica je bila mag. Tea Kosmač, dipl. medicinska sestra.

Za zadnji zabavni večer so poskrbeli Havana Band, ansambel Slučaj in štajerski slavček Rudi Šantelj.

Zadnji dan pred odhodom domov smo si v spremstvu vodiča ogledali še center mesta Rovinj. Domov smo se vrnili v popoldanskih urah.

Marjanca Kopač

IZLET Z VLAKOM V

RIBNICO, 15. april 2026

Društvo upokojencev Novo mesto je dne 15. aprila 2026 organiziralo izlet z vlakom v Ribnico, ki se ga je udeležilo 65 upokojencev.

Zaradi popravila proge med Mirno pečjo in Trebnjem, smo se z vlaka presedli na avtobus in iz Trebnjega nadaljevali pot z vlakom do Grosuplja. Tam smo se presedli na vlak za Ribnico in se s postaje peš odpravili do Rokodelskega centra Ribnica.

Po kavici in sladici »povanci« smo se razdelili v dve skupini, prva skupina si je ogledala demonstracijo pletarstva v delavnici Rokodelskega centra Ribnica, druga pa je šla na ogled ribniškega gradu in razstave o čarovniških procesih.

Po ogledih je bil čas tudi za obisk muzejske trgovine.

Sledil je čas za malico, ki smo jo imeli v gostilni Pri Pilderju, kjer so nas postregli z nasmehom in dobro hrano.

Potem smo se odpravili nazaj na postajo, naredili skupno fotografijo in se vrnili domov v Novo mesto.

Marjanca Kopač

IZLET V BENETKE,

21. maj 2026

Društvo upokojencev Novo mesto je tudi letos organiziralo priljubljen izlet v Benetke. Udeležilo se ga je 39 članov.

Prvi postanek smo naredili na počivališču Studenec, kjer smo se okrepčali s kavo, čajem in domačo potico. Pot smo nadaljevali proti Sežani, kjer se nam je pridružil turistični vodnik agencije Top Line Portorož, gospod Miran Ibrahimagić.

Že med vožnjo proti Benetkam nam je na prijeten, duhovit in zanimiv način predstavil številne znamenitosti, zgodovinska dejstva in zanimivosti krajev ob poti. S svojim bogatim znanjem in smislom za humor je poskrbel za odlično vzdušje ter navdušil vse udeležence.

V Benetkah smo za spremljanje vodenja uporabljali sistem Audioguide s sluškami, kar nam je omogočilo, da smo kljub veliki gneči brez težav spremljali razlago o bogati zgodovini in znamenitostih tega edinstvenega mesta.

Iz pristanišča Tronchetto smo se do Trga sv. Marka peljali z ladjo, povratek pa je bil še posebej doživet – z vodnimi taksiji po znamenitem Velikem kanalu (Canal Grande), od koder smo občudovali čudovite palače in utrip mesta z vodne gladine.

Po izvrstnem kosilu, ki je vključevalo tudi pijačo, smo imeli nekaj prostega časa za samostojne ogledе, sprehod po mestnih ulicah ali nakup spominkov.

Ves program izleta, vključno s povratkom domov, je potekal po načrtu in v dogovorjenih časovnih okvirih. Domov smo se vrnili polni lepih vtisov in prijetnih spominov na dan, ki smo ga preživeli v enem najlepših mest na svetu.

Marjanca Kopač

OGLED NEK KRŠKO,

4. junij 2026

Društvo upokojencev Novo mesto je organiziralo ogled NEK Krško. Udeležilo se ga je 30 članov društva.

Najprej smo si v Kulturnem centru Krško ogledali krajši film o NEK, potem je bila predstavitev oz. pogovor s predstavnikom iz Službe za odnose z javnostjo g. Miranom Pribožičem, nato je sledil ogled informativnega centra NEK.

V predverju kulturnega doma nas je čakala osvežitev (sok in voda).

Po osvežitvi pa smo se odpeljali do elektrarne, kjer nas je čakal rentgenski pregled in nato voden sprehod po klasičnem – nejedrskem delu elektrarne. Razdelili smo se v dve skupini, oblekli zaščitno opremo in si ogledali zunanji in notranji del, seveda ob strogem varovanju varnostnikov z vodičem.

Po končanem ogledu smo se z avtobusom odpeljali nazaj proti domu z vedenjem, kaj vse je potrebno za jedrsko energetiko, koliko znanja, izkušenj in vizije, da ima Slovenija zanesljiv elektroenergetski sistem, ki je osnova za stabilno družbo in uspešno gospodarstvo.

Marjanca Kopač

Abonmajski obisk MGL – ogled predstave Besi

Člani gledališkega abonmaja Društva upokojencev Novo mesto smo si v Mestnem gledališču ljubljanskem ogledali zahtevno in odmevno predstavo *Besi* po znamenitem romanu Fjodorja Mihajloviča Dostojevskega.

Roman, ki ga je veliki ruski pisatelj napisal v drugi polovici 19. stoletja, pronicljivo prikazuje družbene razmere v tedanjem ruskem imperiju ter vzpon revolucionarnih gibanj, ki so pozneje pripeljala do boljševistične revolucije. V ospredju zgodbe je skupina revolucionarjev, ki želi z nasiljem, manipulacijo in brezobzirnostjo prevzeti oblast. Predstava skozi zapletene odnose med liki odpira vprašanja morale, odgovornosti, oblasti in človeške vesti.

Osrednja lika sta skrivnostni aristokrat Stavrogin in ambiciozni Verhovenski, okoli njiju pa se razvija napeto dogajanje, polno notranjih konfliktov, tragedij in družbenega kaosa. Režijska postavitev gledalca ves čas drži v napetosti,

hkrati pa opozarja, kako hitro se lahko ideali sprevržejo v nasilje in uničenje.

Predstava je trajala tri ure in deset minut, a je zaradi odlične igre številčne igralske zasedbe in močne odrske energije čas hitro minil. Navdušili so predvsem Branko Jordan, Matej Puc,

Judita Zidar, Jana Zupančič, Primož Pirnat, Jernej Gašperin in Boris Ostan ter številni drugi ustvarjalci predstave.

Posebno umetniško moč so predstavi dali tudi premišljena scenografija, kostumografija, glasbena oprema ter učinkovita svetlobna in zvočna podoba. Uprizoritev je od gledalca zahtevala zbranost in razmislek, obenem pa ponudila izjemno gledališko izkušnjo.

Po predstavi smo se domov vračali polni vtisov in razmišljanj o aktualnosti Dostojevskega tudi v današnjem času, saj njegova opozorila o nevarnosti fanatizma, manipulacije in izgube moralnih vrednot ostajajo še kako živa.

Jerneja Cvelbar

Člani DU obiskali Muzej IMV

V četrtek, 9. aprila 2026, smo člani DU Nm obiskali Muzej IMV, ki se nahaja v Drgančevju. Tam nas je pričakala nasmejana – kot vedno, Dragica Ferbežar, s prijaznim pozdravom in kratko predstavitevijo Kluba prijateljev IMV. Po ogledu filma o nastanku »Velikana pod Gorjanci«, nas je popeljala skozi razstavne prostore. Spoznali smo »pionirje IMV«, Franjo Bulca, Jurija Levičnika, Martina Severja, ki so v preprosti delavnici za popravilo kmetijskih strojev, naredili prvi kombi in kasneje na noge postavili proizvodnjo avtomobilov in kamp prikolic v časih, ki niso bili »rožnati«, in skoraj vse tipe proizvodov. Da so postavili res dobre temelje, danes pričujeta podjetja Revoz – proizvodnja avtomobilov in Adria Mobil – proizvodnja kamp prikolic in avtodomov v Novem mestu ter TPV v Brežicah.

Pogled na številne razstavljene eksponate nas je vse osupnil, nekdanjim zaposlenim v teh tovarnah pa obudil prijetne spomine na aktivne delovne dni in sodelavce. V tem vzdušju smo se tudi razšli in preprosto pozabili na fotografiranje, zato nobene „fotke“.

Udeleženka, Vida Rifelj Novakovič

Spominski večer – Manca Košir

7. maja je v prostorih Knjižnice Mirana Jarca v Novem mestu potekal spominski večer posvečen novinarki, publicistki in promotorki branja Mancij Košir.

Gosta večera sta bila Žiga Valetič, skrbnik njene literarne zapuščine, ter Tatjana Zorko, kardiologinja, psihoterapevtka in Mančina prijateljica. Voditeljica Carmen L. Oven se je pogovarjala z obema o njihovem poznanstvu, delu in njej kot osebnosti. Na tem dogodku so bili prisotni tudi člani literarne sekcije Snovanja iz DU Novo mesto. Jože Pečnik je prebral svojo pesem v njen spomin, Anica Vidmar je zbrala tri njene pesmi in jih prebrala zbranemu občinstvu, Vida Rifelj Novakovič, pa je prebrala tri njene "misli" iz različnih njenih knjig. Tako smo obeležili spomin nanjo.

Anica Vidmar

Jedi iz špargljev

V prijetnem in sproščenem vzdušju smo izvedli kuharsko delavnico posvečeno pripravi jedi iz špargljev, ki v spomladanskem času sodijo med najbolj priljubljene in zdrave sezonske dobrote.

Delavnica je poleg kulinarичnega ustvarjanja ponudila tudi prijetno druženje, veliko smeha in prilžnost za nova poznanstva. Takšna srečanja dokazujejo, da kuhanje ni le priprava hrane, ampak tudi način povezovanja, sodelovanja in ohranjanja dobre volje.

Ob koncu smo se strinjali, da bomo podobne delavnice še nadaljevali, saj vedno znova prinesejo nova znanja, prijetne pogovore in veliko dobre energije.

Andreja Krevs

Krompirjeve jedi

V prostorih Društva upokojencev Novo mesto je 20. aprila potekala kuharska delavnica, ki se je udeležilo 11 upokojenk.

Pod vodstvom prostovoljke Marjanče Kopač smo pripravljale različne krompirjeve jedi: reciklirane krompirjeve polpete, krompirjevo pico in krompirjevo rolado. Udeleženke smo se razdelile v tri skupine, pri čemer je vsaka pripravila eno izmed jedi.

Po končanem kuhanju smo pripravile skupno degustacijo, izmenjale mnenja o okusih ter si podelile izkušnje in nasvete za pripravo jedi. Delavnica je potekala v prijetnem in sproščenem vzdušju ter se zaključila ob 17. uri.

Marjanca Kopač

Mojstrice rišeljaja – več kot le ustvarjanje

V našem Društvu upokojencev že eno leto deluje skupina Mojstrice rišeljaja, ki pod skrbnim vodstvom Milene Zupančič združuje osem ustvarjalnih in predanih članic. Skupina se redno srečuje 1x tedensko, izpod njihovih spretnih rok pa nastajajo čudoviti izdelki, ki navdušujejo s svojo natančnostjo, eleganco in toplino ročnega dela.

Rišelje ni le umetnost vezenja, temveč tudi način ohranjanja tradicije, potrpežljivosti in ustvarjalnosti. Naše mojstrice s svojim znanjem dokazujejo, da ročna dela še vedno živijo in imajo posebno vrednost. Vsak prtiček, okras ali vezen izdelek nosi delček njihovega časa, truda in ljubezni do ustvarjanja. Svoje izjemne izdelke so članice predstavile tudi ob jubilejni 80-letnici delovanja društva.

Ob delu pa se je skozi leto oblikovala tudi čudovita skupina prijateljstva in druženja. Srečanja niso namenjena le ustvarjanju, ampak tudi pogovorom, smehu, medsebojni pomoči in prijetnemu preživljanju časa. Prav to daje skupini posebno toplino in povezanost, ki jo občutijo vse članice.

Članicam se zahvaljujemo za njihov trud, ustvarjalnost in prijetno energijo, ki jo prinašajo v naše društvo. Želimo jim

še veliko ustvarjalnih idej, zdravja in prijetnih skupnih trenutkov. Obenem pa si želimo tudi novih članic, ki bodo lahko začutile to lepo ustvarjalno energijo, prijateljstvo in veselje do skupnega druženja.

Urška Derganc

Četrtekovi pohodi v sliki in besedi

Četrtekovi pohodi seveda niso samo hoja, čeprav je vsakič hoje za tri do štiri ure, ampak so tudi doživljanje in spoznavanje krajev in ljudi, občudovanje naravnih lepot in zgodovinskih spomenikov in seveda druženje podobno čutečih.

Vsak od izletov v preteklem trimesečju je ponudil obilo spodbud za razmišljanje o preteklosti in sedanjosti naših krajev in ljudi.

Marčevski pohod na Klevevž nam je odkril skriti turistični biser Dolenjske. Termalni vrelec s stalno temperaturo vode 25 °C, zajet v manjši bazen, kar vabi, da v njem poiščete osvežitev. Ruševine gradu Klevevž pripovedujejo žalostno zgodbo dolenjskih gradov, ki so bili požgani med drugo svetovno vojno, po njej bi jih še bilo mogoče rešiti, pa so raje raznesli še tisto, kar je ostalo.

Prvi aprilski izlet nas je vodil od Straže do Straškega hriba in nato v Dolenje Gradišče. Ob razgledih, ki se z rimske poti odpirajo na Krko in vasi ob njej so nam misli uhajale k neverjetnim spremembam, ki so jih ti kraji doživeli v zadnjih dvesto letih, o čemer nam pripoveduje odlični roman Jožeta Dularja Krka pa teče dalje. Od srca ga priporočam vsakemu, ki želi spoznati zgodovino naših krajev in ljudi. Vsaka vas je takrat imela mlin, še raje več, kot samo enega. Ob kužnem znamenju visoko pod Srebotnikom smo razmišljali o hudih preizkušnjah naših ljudi v času kuge in kasneje, ko je vinograde uničila trtna uš.

Drugi aprilski pohod nas je ob slikovitem Divjem potoku vodil na razgledno steno nad Črmošnjicami. Ob čudovitem razgledu na črmošnjiško dolino, Gače,

Mirno goro in Kočevski rog smo razmišljali o usodi Kočevarjev, ki so do začetka druge svetovne vojne poseljevali te

kraje. Šli smo mimo ruševin kočevarske vasi Ašelice, kjer samo zaraščeni ostanki kamnitih zidov pričajo, da so tu nekoč živeli ljudje. Kočevarji so prevladovali tudi v Črmošnjicah, ki pa so danes živa in lepo urejena vas. Učna pot ob Divjem potoku s pragovi iz lehnjaka, slap in tolmoni, v katerih lovi povodni kos, navduši vsakega ljubitelja narave.

Maja smo se po Baragovi poti povzpeli na Trebni vrh, najvišji vrh trebanjske občine. V Vrhtrebnju smo si ogledali obeležje 15. poldnevnik. Gre za nekakšen »slovenski Greenwich«. Poldnevnik so navidezni pokrovi, ki povezujejo severni in južni tečaj in vse kraje, kjer sonce istočasno vzhaja, doseže poldne in zahaja. 15. poldnevnik ima poseben pomen, ker po njem poteka srednji sončni čas za srednjeevropski časovni pas, ki ga uporablja večina srednje Evrope. Ali veste, da ob 15. poldnevniku ležijo tudi Praga, Graz in Mostar.

Hodili smo po delu Baragove poti, ki povezuje kraje v trebanjski občini, ki so povezani z misijonarjem Fridrikom Barago. Na to pot se bomo v okviru četrtekovih pohodov še vrnili.

Borut Vuković

Po Jurčičevi poti

V Krajevni skupnosti Birčna vas že vrsto let deluje pohodniška skupina. Pohodniki smo člani DU Novo mesto, poverjeništvo Birčna vas.

Pohodniki se vsak četrtek dobivamo na železniški postaji Birčna vas. Tu se dogovorimo, kam nas bo glede na zmožnost in dnevno formo udeležencev vodila pot. In med enim od naših pohodov smo se dogovorili, da se udeležimo pohoda po Jurčičevi poti od Višnje Gore do Muljave. V soboto, 7. marca 2026, smo se že navsezgodaj dobili na naši stični točki – železniški postaji Birčna vas – ter se z vlakom odpeljali na izhodišče v Višnjo Goro. Na pohod se nas je odpravilo devet članov. Najprej smo se z vzponom nad Višnjo Goro dobro ogreli, potem pa nadaljevali pot do Polževega, kjer smo se ustavili za krajši počitek. Sledil je najvišji vzpon, in sicer smo grizli kolena po smučišču, od tam dalje pa je bil do cilja le še prijeten sprehod. Po dveh urah in pol smo dosegli cilj, kjer smo si odpočili in počakali na kulturni del dogodka. Privoščili smo si malico in se zabavali ob glasbi Prifarskih muzikantov. Ker smo bili vezani na železniški prevoz, smo se nato z avtobusom odpeljali nazaj do Višnje Gore, od tam pa z vlakom domov.

Letošnji pohod se je imenoval »Jurčič bi všečkal« in prepričana sem, da bi Jurčič všečkal tudi naš pohod, saj smo se v lepem vremenu in še lepši družbi imeli naravnost imenitno.

Mirica Golob

Odperti posamični šahovski turnir na Prepihu

V okviru praznovanja 80-letnice delovanja našega društva in organiziranega igranja šaha v Novem mestu smo v šahovski sekciji pripravili odprti posamični šahovski turnir, ki je potekal 17. marca v Restavraciji Prepah. Dogodek je bil lep uvod v jubilejno leto in hkrati priložnost za druženje ljubiteljev kraljevske igre iz širše dolenske regije.

Turnirja se je udeležilo okoli 40 šahistov iz jugovzhodne Slovenije, posebno čast pa nam je s svojo prisotnostjo izkazala slovenska velemojstrica Laura Unuk, ki je s svojo igro in pristopom navdušila vse prisotne. Tekmovanje je potekalo pod budnim očesom glavnega sodnika Jerneja Zupančiča, predsednika Šahovskega društva Krka Novo mesto, ki letos prav tako obeležuje 80 let delovanja.

Laura Unuk je po turnirju poudarila, da jo je navdušilo sproščeno in prijateljsko vzdušje, v katerem se je kljub

tekmovalnosti čutila iskrena ljubezen do šaha. Posebej je izpostavila izkušnost starejših igralcev in njihov občutek za igro.

V skupni razvrstitvi je prvo mesto osvojila Laura Unuk, sledili pa so ji Marko Ofak iz Kočevja, Cvetko Jakša iz Trebnjega, Anton Malnar iz Kočevja ter avtor teh vrstic. Ob rezultatih pa velja poudariti, da je bil glavni namen srečanja predvsem druženje, povezovanje in ohranjanje šahovske tradicije med vsemi generacijami.

Podelili smo tudi štirinajst priznanj v

različnih starostnih kategorijah. Med igralci nad 75 let so bili najuspešnejši Ludvik Cvirn iz Sevnice, Vincenc Kobe iz Starega trga ob Kolpi in Ivan Lubej iz Novega mesta. V kategoriji od 65 do 75 let so priznanja prejeli Stanko Podkoritnik, Slavko Bedič in Jože Pucelj, med mlajšimi od 65 let pa sta se najbolje odrezala Božidar Horvat in Damjan Škerbec.

Posebno priznanje si zasluži tudi najstarejši udeleženec turnirja, skoraj 86-letni Anton Prah iz Boršta pri Dvoru, ki je dokazal, da šah ohranja bister um in življenjsko energijo tudi v zrelih letih.

Za prijetno spremljevalno vzdušje so poskrbele country plesalke Plesnega kluba Nomis pod vodstvom Simona Cerjaka ter harmonikar Jurij Kink. Zbrane je nagovoril tudi podžupan Mestne občine Novo mesto Urban Kramar.

Bojan Jerančič,
vodja šahovske sekcije

Tekma PZDU v športnem ribolovu

V sredo 20. maja je DU NM organiziralo 50. športne igre ribičev upokoencev v športnem ribolovu.

Tekmovanje je bilo slavnostno tudi zaradi obeleževanja 80 letnice ustanovitve DU NM in 80 letnice ustanovitve Ribiške družine NM.

Tekmovanja se je udeležilo šest 4 članskih ekip iz:

- DU Novo mesto
- DU Črnomelj
- DU Mali Slatnik
- DU Škocjan
- DU Prečna
- DU Mirna

Tekmovanje se je odvijalo v dobrem vzdušju in lepem vremenu, le ulov je bil malo slabši, kot je to običajno na reki Krki.

Zmagala je ekipa DU Novo mesto s

3. prvimi in enim 2. mestom, s končnim rezultatom 5 kazenskih točk pred ekipo Škocjana s 13 kazenskimi točkami in ekipo Črnomlja tudi s 13 kazenskimi točkami, le z manjšo težo ulova. Zmagovalne ekipe so prejele pokale, posamezniki pa medalje in praktične nagrade, ki so jih prispevali naši sponzorji, za kar se jim najlepše zahvaljujemo.

Tekmovanje so sponzorirali: Ribiška trgovina Petar sport Brežice Petar Dimitrovski, Ribiška trgovina Som Sveta Trojica pri Lenartu v Slovenskih goricah Mitja Kmetec, Ribiška trgovina Novo mesto Jernej Beg, Ribiška trgovina Šarman Velenje Tadej Melak, Pirografija Emil Pureber Novo mesto, Društvo upokoencev Novo mesto.

Ekipa DU Novo mesto v sestavi Bobnar Ivan, Dimitrovski Petar, Gregorčič Janez in Lamut Srečko se bo v septembru 2026 udeležila državnega prvenstva ribičev upokoencev na Šaleškem jezeru v Velenju.

Janez Gregorčič

Srečanje je potekalo v prijetnem, sproščenem in prijateljskem vzdušju. Ob tej lepi priložnosti nas je z odlično kulinariko in pijačo gostoljubno razvajal zet Ivica, za kar se mu iskreno zahvaljujemo.

Novice iz društvenega življenja

Druženje igralcev pikada

V sredo, 27. maja, smo se igralci pikada zbrali na domu našega Milana Škaličkija – Mileta in skupaj praznovali njegov 86. rojstni dan, ki ga je dopolnil 25. maja.

Praznovanje je bilo tudi priložnost za skupno veselje ob velikem uspehu naše ekipe, saj smo na turnirju v pikadu Dolenjske in Bele krajine med kar 24 ekipami osvojili odlično 3. mesto. Dosežek je rezultat dobrega sodelovanja, vztrajnosti in športnega duha

vseh članov ekipe.

Naša druženja niso pomembna le zaradi športnih uspehov, temveč predvsem zaradi prijateljstva, medsebojne povezanosti in dobre volje, ki nas vedno znova povezujejo.

Zdravko Franko

Odlično drugo mesto na tekmovanju v kuhanju golaža

Ekipa Društva upokojencev Novo mesto, ki so jo sestavljali Bojan Pureber, Anton Blatnik in Leopold Nemanič, se je tudi letos udeležila tradicionalnega tekmovanja v kuhanju golaža, ki je 30. maja potekalo v Vojašnici Franca Uršiča v Novem mestu.

Naši člani so na tekmovanju nastopili kot lanski zmagovalci in tudi letos dokazali svoje kuharsko znanje ter predanost tej priljubljeni kulinariki veščini. V močni konkurenci so s skrbno pripravljenim golažem osvojili odlično 2. mesto.

Iskrene čestitke ekipi za lep uspeh, ki potrjuje, da člani našega društva blestijo ne le na športnem in kulturnem področju, temveč tudi v kulinarikinih izzivih.

Leopold Nemanič

Srečanje članov literarne sekcije

V juniju, pred dopustniškim časom, se navadno srečujejo sošolci, študenti, delavci in tudi mi upokojenci se pridružujemo tej tradiciji, saj počitniški - dopustniški del pripada tudi nam.

Zadnjič pred počitniškim časom, smo se tako literati, Snovanjci, ki delujemo pod okriljem DU Novo mesto, srečali 5. 6. 2026 in to kar v zidanici člana Jožeta Pečnika in Irine Teblan. Srečanje je bilo na Straški gori, "Šurlatovi kleti", kjer smo, po uvodnem sestanku in pogovoru o tem in onem problemu in novitetah, ter programu o delovanju v naslednjem polletju, prešli na lažji del druženja. Prebirali smo svoje nove stvaritve. Po pogovoru o delu in predstavitvi svojih novitet, pa smo se družili tudi v obliki sproščenega piknika. Doživetje je bilo prijetno, predvsem ob prebiranju novo ustvarjenih del. Vsem, ki so bili prisotni in tudi vsem, ki se druženja niso udeležili, želim vesele počitnice, da se v jeseni snidemo z obilico novih idej in tudi stvaritev. Srečno!

Anica Vidmar

Ekipa v športnem ribolovu na tekmi za pokal KS Brestanica 31. 5. 2026 na ribniku Mačkovci Brestanica

Predstavitev članov literarne sekcije SNOVANJA v KMJ NM

Leto 2025 je bilo za člane literarne sekcije Snovanja zelo plodno, saj so izdali kar 10 novih knjig s pestro vsebino; od pesniških do doživljajskih zbirk in pravljič. Anica Vidmar je izdala kar štiri zbirke, Anica Mušič pa svoja prvenca – pesniško zbirko in zbirko misli.

V četrtek, 19. marca 2026 v Knjižnici Mirana Jarca Novo mesto, so se s svojimi deli predstavili širšemu občinstvu s prebiranjem pesmi, misli in odlomkov...

- Ivan Hrovatič – **MAGISTRALE** in **PESEM O ANI**
- Anica Mušič – **PO POMLADI DIŠI** iz knjige ŠEPET KORAKOV in **2 MISLI** iz knjige IZ GLOBIN SRCA

- Irina Telban – odlomek iz knjige **TANKE NITI**
- Jože Pečnik – pove zgodbo o nastajanju in vsebini knjige **MLADOST NA SOTOČJU**
- Anica Vidmar – odlomek iz knjige **TETA PREKLA** in **ŽELVA**
- Rezka Povše – **RIŠEM PESEM** in **POET** iz knjige SINDROMI; Rezka je bila odsotna iz

zdravstvenih razlogov, glas ji je posodila Vida Rifelj Novakovič

Srečanje so popestrili učenci Glasbene šole Marjana Kozine z glasbenimi vložki, ki so še dodatno pobožali Dušo.

Predstavljene knjige so bile na voljo in vpogled vsem obiskovalcem, s katerimi smo pred razhodom sproščeno poklepali in si izmenjali marsikatero misel.

»Imeli smo bogato srečanje... Lepo je bilo...«, smo bili enotnega mnenja.

Vida Rifelj Novakovič

Srečanje starostnikov KS Šmihel

V soboto 23. 5. smo se starostniki (nad 70 let) krajevne skupnosti Šmihel zbrali v prostorih jedilnice DSO. Rdeči križ, ki letos proslavlja več kot 160 let, je organizator srečevanj starejših krajanov. Pod njegovim pokroviteljstvom starostniki prejemajo tudi voščilnice, ki jih napišejo učenci – šolarji starejšim ob prehodu v novo leto. Tako spodbujajo medgeneracijske povezave, naveza – mladi – starejši.

V programu, ki je navadno potekal v Osnovni šoli Šmihel; ta je sedaj gradbišče, (obnova kuhinje in izgradnja novih razredov – širitev šole), je letos potekal v prostorih DSO. Na tem dogodku je nastopila s svojimi pesmimi tudi članica Snovanjcev Anica Vidmar. Ob tej priliki je prisotnim podelila nekaj svojih knjig – pravljič, zgodb in pesmi.

Anica Vidmar

Jožetu v slovo

Zapustil nas je Jože Bračika, marsikomu znanec še iz šolskih klopi, nekaterim iz službenih poti. Upokojenec društva upokojencev Novo mesto, pa iz literarnih srečanj, večerov, sestankov in nastopov na raznih občinskih prireditvah, tako v Novem mestu, kot v Šentjerneju, kjer je bival, vse od odhoda iz Novega mesta. Tam je živel s svojo družino v sozvočju z naravo in različnimi živalmi, za katere je skrbel in jih večkrat tudi primerjal z ljudmi, ki jih je srečeval na različnih poteh svojega življenja.

Za vsakim, ki odide onkraj, nekaj ostane v spomin, kot radi rečemo. Za Jožetom bodo ostale njegove pesmi, ki jih je zapisal in izdal v svoji knjigi z naslovom Bodičaste rože.

Anica Vidmar

NASVET

*Razveseliš v pozni jeseni
kristalov se belih,
ki preženejo ptice v tople kraje,
ti majhni, puhasti, ledeni kristali
otrokom več kot nam veselja dajo.*

*Privroma k nam že spet Matija,
ko zima komaj malo še zavija,
izmučena pomladi se umika,
je komaj kje še kaka snežna slika.*

*Življenje bujno Jurij že prebuja
in petja ptičjega je spet obilo,
cveti že češnja, jablana
in bruska ne zamuja,
kaj bi srce si lepšega zvolilo.*

*A vsakemu pomlad
je ena zadnja
zato uživaj v tej, sedaj
nibče ne ve,
če videl bo prihodnji maj.*

Jože Bračika

NAČRTOVANE aktivnosti v naslednjih treh mesecih

Balnanje ženske	vsak ponedeljek ob 8. uri na balinišču Drska
Šah	vsak ponedeljek ob 9. uri v prostorih društva
Bridž	vsak ponedeljek in petek ob 9. uri v prostorih društva
Kegljanje	vsak ponedeljek in petek ob 9. uri na kegljišču Portovald
Streljanje	vsak torek ob 9. uri v zaklonišču na Jerebovi ulici
Pikado ženske	vsak torek ob 16.30 uri v prostorih društva
Balnanje moški	vsak torek in četrtek ob 17. uri na balinišču Drska
Literarna sekcija	vsako prvo sredo v mesecu ob 9. uri v prostorih društva
Tenis	vsako sredo ob 11.30 uri v TK Portovald
Likovna sekcija	vsak četrtek ob 9. uri na sotočju treh studencev
Družabni tarok	vsak četrtek ob 9. uri v zgornji sejni sobi društva
Pohodi	vsak 1. in 3. četrtek v mesecu, do konca julija
Klub društva	je odprt od ponedeljka do sobote med 8. in 12. uro
Letovanje v hotelu Delfin, Izola	18. – 25. 7. in 23. – 30. 8. Za rezervacijo pokličite v tajništvo društva ali Slavko Antič.
Izleti	23. junij – izlet na zeliščno kmetijo
Poletje v gibanju	Ob torkih in četrtkih ob 7.30 oziroma po dogovoru
Otroške poletne delavnice	30. 6. do 27. 7. Rezervacije in več informacij v tajništvu.

Več informacij dobite v tajništvu:
041 717 031 ali upokojenci2@t-2.net

47. dolenjski Knjižni sejem

Prvega junija so se odprla vrata 47. Knjižnega sejma Dolenjske v upravnih prostorih tovarne zdravil Krka. Na policah so razvrščene knjižne novitete, knjige, ki so izšle v lanskem letu. Tudi člani literarne sekcije Snovanja, ki delujemo v okviru Društva upokojencev Novo mesto, smo dobili svojo polico, na katero smo postavili naše lanskoletne novitete. Tam so razstavljene knjige:

2025 – Rezka Povše	Sindromi - pesmi
2025 – Ana Vidmar	Škrati čista voda - pravljica
2025 – Ana Vidmar	Teta Prekla - pravljica
2025 – Irina Telban	Tanke niti - zgodbe
2025 – Anica Mušič	Šepet korakov - pesmi
2025 – Anica Mušič	Iz globine srca - misli
2025 – Jože Pečnik	Mladost na sotočju - zgodbe
2025 – Ivan Hrovatič	Minevanja - pesmi
2025 – Anica Vidmar	Oh to branje - pravljice
2025 – Anica Vidmar	Želva – pravljica
2025 – Rezka Povše	Odsevi svetlobe kamnov

Knjige bodo na ogled vse do konca sejma, to je do **5. 6. 2026**. Če kdo želi katero od razstavljenih knjig, naj to sporoči v tajništvo društva, ali stopi v stik z avtorjem.

Anica Vidmar

